

Številka: 211-127/2013

Datum: 12.6.2013

KOPANJE V REKAH, JEZERIH, MORJU – PRIPOROČILA ZA PREBIVALCE

Kopanje v rekah, jezerih, morju priporočamo le tam, kjer se spremlja kakovost kopalne vode in ne na nenadzorovanih divjih kopališčih.

Ne kopajmo se po dežju, saj se poveča mikrobiološka onesnaženost in naravne kopalne vode pogosto niso primerne za kopanje.

Med plavanjem ne požirajmo vode, še zlasti otroci. Po kopanju se čim prej tuširajmo s pitno vodo. Kopalne vode ne uporabljajmo za pripravo hrane.

Okužba z virusom mišje mrzlice je povezana tudi z izpostavljenostjo izločkom glodavcev pri dejavnostih v naravi, kot je kopanje. Kopalcem zato priporočamo, da so na bregovih kopalnih območij, naravnih kopališč pozorni na prisotnost izločkov glodavcev in se jih izogibajo.

Reka Soča je lahko tudi na kopalnih območjih mestoma deroča in polna brzic, zato ne podcenjujmo moči vode.

Na kopalnih območjih na Soči v Solkanu in Soči v Kanalu se lahko zaradi uravnavanja pretokov hidroelektrarn pojavijo nenadni dvigi gladine in močni tokovi reke Soče, zato je na teh kopalnih območjih potrebna dodatna previdnost kopalcev!

Tako na kopalnih območjih kot na naravnih kopališčih se kopamo na lastno odgovornost!

Obrazložitev

Kopanje v rekah, potokih, jezerih, morju lahko predstavlja tveganje za zdravje ljudi zaradi različnih dejavnikov. V ospredju je mikrobiološka – fekalna onesnaženost površinskih vod zaradi neposrednih odpadnih komunalnih izpustov. Kopanje ni povsod varno. Tako imenovana divja kopališča so brez upravljalcev in reševalcev iz vode, vprašljiva pa je tudi kakovost vode.

Skladno z zahtevami, kriteriji evropske in nacionalne zakonodaje za kopalne vode je v Sloveniji do sedaj določenih 48 **naravnih kopalnih voda** na rekah, jezerih, morju. Od tega 30 na **kopalnih območjih** in 18 na **naravnih kopališčih**. To so tista območja na rekah jezerih, morju, ki izpolnjujejo zakonsko določene kriterije za naravne kopalne vode in na

katerih se že sicer običajno kopalci zbirajo v večjem številu. Kopalna območja so brez upravljavca, naravna kopaljšča pa imajo upravljavca.

Na **naravnih kopaljščih** je območje kopaljšča vidno označeno, vodne površine namenjene kopanju so ograjene, za varnost kopalcev skrbijo usposobljeni reševalci iz vode. Urejeni so dostopi v vodo in iz nje, sanitarije, prostor za prvo pomoč in za reševalca iz vode.

Na **kopalnih območjih** lokalne skupnosti skrbijo za postavitve sanitarij in košev za smeti, za dodatno varnost posebej ni poskrbljeno. Kopalce nihče ne nadzoruje, vodne površine niso vidno označene, zato se kopalci ne smejo preveč oddaljiti od obale - v morju le do 150 metrov, v jezerih do 100 metrov in v rekah do 30 metrov.

Na vseh naravnih kopalnih vodah se izvaja **nadzor nad kakovostjo** vode z **državnim monitoringom** (spremljanjem) **kakovosti naravnih kopalnih voda** v času kopalne sezone, ki na celinskih vodah traja od 15. junija do 31. avgusta, na morju pa od 1. junija do 15. septembra. Nosilec monitoringa kakovosti naravnih kopalnih voda je ARSO (Agencija RS za okolje), ki deluje pod okriljem MKO (Ministrstva za kmetijstvo in okolje). Izvajamo pa ga območni zavodi za zdravstveno varstvo.

V **Severno Primorski regiji** so v državni monitoring spremljanja mikrobiološke kakovosti naravnih kopalnih voda vključene reke Nadiža, Soča in Idrijca, na katerih je določenih 7 kopalnih območij in 9 merilnih mest:

Kopalno območje	Merilno mesto
➤ Nadiža	➤ Logje* ➤ Podbela- Kamp Nadiža ➤ Robič
➤ Soča pri Čezsoči	➤ Pri mostu
➤ Soča pri Tolminu I	➤ Pri mostu
➤ Soča pri Tolminu II	➤ Sotočje s Tolminko
➤ Soča v Kanalu	➤ Avtokamp Korada
➤ Soča pri Solkanu	➤ Stari jez
➤ Idrijca v Bači pri Modreju	➤ Pod železniškim viaduktom

*...Merilno mesto v Logjih je v monitoring vključeno od leta 2012.

Na vsakem merilnem mestu se vzorči kopalno vodo vsakih 14 dni. Vsako merilno mesto je opremljeno z **Informacijsko tablo**, na kateri so podane ocene skladnosti vzorca s priporočili Inštituta za varovanje zdravja RS**oziroma primernosti za kopanje.

Na splošno je kakovost naravnih kopalnih voda na vseh kopalnih območjih Severno Primorske regije dobra, kopalne vode so primerne za kopanje. Kopanja pa ne priporočamo po dežju, saj se po padavinah kakovost kopalnih voda poslabša in kopalne vode zaradi povečane mikrobiološke onesnaženosti pogosto niso primerne za kopanje.

VODJA JZ TIMA-
področje zdravstvena ekologija:
Nataša Šimac, dr. med., spec. javnega zdravja

Nekaj koristnih povezav:

1. Več o izvajanju državnega monitoringa naravnih kopalnih voda lahko preberete na spletni strani ARSO:
<http://www.arso.gov.si>
2. Agencija RS za okolje. Sprotni podatki o kakovosti kopalnih voda:
http://www.arso.gov.si/vode/kopalne%20vode/amp/kopalne_vode.html
3. Inštitut za varovanje zdravja RS. Najpogostejša tveganja, ki jih predstavlja kopalna voda:
[http://www.ivz.si/Mp.aspx?ni=116&pi=5&_5_id=1077&_5_PageIndex=0&_5_groupId=246&_5_newsCategory=&_5_action=ShowNewsFull&pl=116-5.0.](http://www.ivz.si/Mp.aspx?ni=116&pi=5&_5_id=1077&_5_PageIndex=0&_5_groupId=246&_5_newsCategory=&_5_action=ShowNewsFull&pl=116-5.0)
4. Inštitut za varovanje zdravja RS. Varno kopanje in plavanje v površinskih kopalnih vodah:
<http://www.ivz.si/Mp.aspx?ni=116>
5. Inštitut za varovanje zdravja RS. Priporočila o varnosti kopanja s smernimi vrednostmi zaradi prepovedi ali odsvetovanja kopanja na naravnih kopalniških oziroma kopalnih območjih:**
[http://www.ivz.si/Mp.aspx?ni=116&pi=5&_5_id=1077&_5_PageIndex=0&_5_groupId=246&_5_newsCategory=&_5_action=ShowNewsFull&pl=116-5.0.](http://www.ivz.si/Mp.aspx?ni=116&pi=5&_5_id=1077&_5_PageIndex=0&_5_groupId=246&_5_newsCategory=&_5_action=ShowNewsFull&pl=116-5.0)
6. Inštitut za varovanje zdravja RS. Porast mišje mrzlice v Sloveniji 2012:
[http://www.ivz.si/Mp.aspx?ni=29&pi=5&_5_id=1978&_5_PageIndex=0&_5_groupId=201&_5_newsCategory=&_5_action=ShowNewsFull&pl=29-5.0.](http://www.ivz.si/Mp.aspx?ni=29&pi=5&_5_id=1978&_5_PageIndex=0&_5_groupId=201&_5_newsCategory=&_5_action=ShowNewsFull&pl=29-5.0)
7. Inštitut za varovanje zdravja RS. Mišja mrzlica oziroma hemoragična mrzlica z renalnim sindromom (HMRS):
[http://www.ivz.si/Mp.aspx?ni=165&pi=5&_5_id=996&_5_PageIndex=0&_5_groupId=298&_5_newsCategory=&_5_action=ShowNewsFull&pl=165-5.0.](http://www.ivz.si/Mp.aspx?ni=165&pi=5&_5_id=996&_5_PageIndex=0&_5_groupId=298&_5_newsCategory=&_5_action=ShowNewsFull&pl=165-5.0)
8. Uprava RS za zaščito in reševanje. Splošni napotki za varno kopanje:
<http://www.sos112.si/slo/page.php?src=sv1281.htm>
9. Agencija RS za okolje. Kopalne vode – varno in zdravo kopanje:
<http://www.arso.gov.si/vode/kopalne%20vode/>